

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

اهمیت، ضرورت‌ها و بایدهای اصلاح ساختار بودجه

(بر اساس بیانات رهبر معظم انقلاب در سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۸)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر در دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: امید جلوداریان

این پژوهش به بررسی، شاخص یابی و محوربندی بیانات رهبر انقلاب درباره اهمیت، ضرورت‌ها و بایدهای اصلاح ساختار بودجه کشور اختصاص دارد.

رهبر معظم انقلاب مهرماه سال ۹۷ اعضای شورای عالی هماهنگی اقتصادی را به اتخاذ تصمیم‌های قاطع و راهگشا درخصوص مسائل اصلی و چالش‌های مهم اقتصاد کشور توصیه مؤکد کردند و گفتند: برای حل برخی مسائل کلیدی اقتصاد مانند مشکلات نظام بانکی، نقدینگی، اشتغال، تورم و فرایند بودجه‌ریزی باید تصمیم‌های جدی و عملیاتی بگیرد.

اردیبهشت امسال نیز رهبر انقلاب بار دیگر در تأکیدی هشدارگونه تصریح کردند: "قرار بر این شد که در چهار ماه اول سال ۹۸، مجلس و دولت با همکاری [همدیگر] این مشکل ساختاری بودجه را برطرف کنند، حل کنند؛ دو ماهش گذشته، الان دو ماه بیشتر باقی نیست؛ این یکی از کارهای اساسی و مهمی است که بایستی انجام بگیرد". پیش از این نیز رهبر انقلاب بارها بر ضرورت اصلاح ساختار بودجه و قطع وابستگی به نفت تأکید کرده بودند که نشان دهنده اهمیت و ضرورت این موضوع برای کشور است.

مدیریت جهادی و شجاعانه و تلاش همه‌جانبه برای اصلاح ساختار بودجه، ضرورت همکاری مجلس و دولت برای برطرف کردن مشکل ساختاری بودجه، ضرورت تصمیم‌های قاطع و راهگشای شورای عالی هماهنگی اقتصادی درخصوص فرایند بودجه‌ریزی، لزوم تغییر ساختارهای تشکیلاتی و اداری و قوانین کشور برای اصلاح ساختار بودجه و ضرورت منفعل نشدن در برابر دشمن (شرطی نکردن اقتصاد کشور به تصمیم این و آن) از جمله نکات مهمی است که رهبر انقلاب درخصوص اصلاح ساختار بودجه بر آنها تأکید می‌کنند.

نفی بودن اقتصاد، دولتی بودن اقتصاد، مشکلات نظام مالیاتی، بهره‌وری پایین، اسراف بسیار خسارت‌بار در مصرف انرژی (لزوم اصلاح نظام یارانه انرژی)، از جمله مشکلاتی هستند که رهبر انقلاب در مسیر اصلاح ساختار بودجه به آنها اشاره و بر رفع آنها تأکید می‌کنند.

از دیدگاه رهبر انقلاب، توجه به سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، راه‌حلی مناسب برای اصلاح ساختار بودجه است. درون‌زایی اقتصاد کشور، مولد شدن و دانش‌بنیان شدن، مردمی کردن اقتصاد و تصدیگری نکردن دولت و برون‌گرایی با استفاده از ظرفیت‌های موجود از مواردی است که رهبر انقلاب در این خصوص به آنها اشاره کرده‌اند.

مدیریت پژوهش‌های خبری

۱۳۹۸/۰۷/۱۵

الف) اهمیت اصلاح ساختار بودجه:

- ۱- تاکیدات مکرر رهبر انقلاب در سال‌های متممادی در خصوص لزوم اصلاح ساختار بودجه
- ۲- تعیین مهلت برای اصلاح ساختار بودجه حداکثر در چهار ماه اول سال ۹۸

ب) مدیریت جهادی و شجاعانه و تلاش همه‌جانبه برای اصلاح ساختار بودجه:

- ۱- اصلاح ساختار بودجه نیازمند مدیریت شجاعانه، امیدوارانه، جهادی با اشراف میدانی بر مشکلات
- ۲- ضرورت همکاری مجلس و دولت برای برطرف کردن مشکل ساختاری بودجه
- ۳- ضرورت تصمیم‌های قاطع و راهگشای شورای عالی هماهنگی اقتصادی در خصوص فرایند بودجه‌ریزی
- ۴- لزوم تغییر ساختارهای تشکیلاتی و اداری و قوانین کشور مرتبط با اصلاح ساختار بودجه:

۴-۱- لزوم تنظیم و تصویب بودجه و فعالیت‌های اقتصادی بیرون از بودجه بر اساس ساختارهای تغییر یافته

۵- ضرورت منفعل نشدن در برابر دشمن:

- ۱-۵- ضرورت شرطی نکردن اقتصاد کشور به تصمیم این و آن
- ۲-۵- شکست تحریم و سیاست فشار حداکثری با قطع وابستگی بودجه به نفت

ج) لزوم درمان بیماری‌های مزمن اقتصادی برای اصلاح ساختار بودجه:

۱- نفتی بودن اقتصاد:

۱-۱- اهمیت بسیار جدا کردن بودجه و اقتصاد کشور از خام‌فروشی نفت و لزوم قطع وابستگی مستقیم بودجه به نفت

۱-۲- جلوگیری از بودجه‌بندی معیوب و نامتوازن به سبب وابستگی به نفت:

۱-۲-۱- رونق تولید با ایجاد توازن و کاهش کسری بودجه کشور

۱-۳- وابستگی به نفت، از عیوب ساختاری و ضعف‌های مدیریتی

۱-۴- غلط بودن اداره کشور بر اساس پول نفت

۱-۵- لزوم افزایش صادرات غیرنفتی

۱-۶- ضرورت تکیه بودجه به تولید داخلی و مالیات

۱-۷- تأکید بر تقویت اقتصاد مستقل:

۱-۷-۱- مبتنی بر تولید انبوه و باکیفیت

۱-۷-۲- مبتنی بر توزیع عدالت‌محور

۱-۷-۳- مبتنی بر مصرف به‌اندازه و بی‌اسراف

۱-۷-۴- مبتنی بر مناسبات مدیریتی خردمندانه

اهمیت، ضرورت‌ها و
بایدهای اصلاح ساختار
بودجه:

اهمیت، ضرورت ها و
بایدهای اصلاح ساختار
بودجه:

- ۲- دولتی بودن اقتصاد
 - ۳- مشکلات نظام مالیاتی (لزوم استقرار نظام مالیات بر درآمد)
 - ۴- بهره‌وری پایین
 - ۵- اسراف بسیار خسارت‌بار در مصرف انرژی (لزوم اصلاح نظام یارانه انرژی)
- د) سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، راه‌حلی مناسب (لزوم لحاظ کردن کامل سیاست اقتصاد مقاومتی در قانون بودجه):
- ۱- درون‌زایی اقتصاد کشور
 - ۲- مؤند شدن و دانش‌بنیان شدن
 - ۳- مردمی کردن اقتصاد و تصدیگری نکردن دولت
 - ۴- برون‌گرایی با استفاده از ظرفیت‌های موجود

معاونت سیاسی
صدا و سیما

ب) مدیریت جهادی و شجاعانه و تلاش همه‌جانبه برای اصلاح ساختار بودجه:

۵- ضرورت منفعل نشدن در برابر دشمن:

۵-۱- ضرورت شرطی نکردن اقتصاد کشور به تصمیم این و آن

۵-۲- شکست تحریم و سیاست فشار حداکثری با قطع وابستگی بودجه به نفت

ج) لزوم درمان بیماری های مزمن اقتصادی برای اصلاح ساختار بودجه:

۱- نفتی بودن اقتصاد:

۱-۱- اهمیت بسیار جدا کردن بودجه و اقتصاد کشور از خام‌فروشی نفت و لزوم قطع وابستگی مستقیم بودجه به نفت

۱-۲- جلوگیری از بودجه‌بندی معیوب و نامتوازن به سبب وابستگی به نفت:

۱-۲-۱- رونق تولید با ایجاد توازن و کاهش کسری بودجه کشور

۱-۳- وابستگی به نفت، از عیوب ساختاری و ضعف‌های مدیریتی

۱-۴- غلط بودن اداره کشور بر اساس پول نفت

۱-۵- لزوم افزایش صادرات غیرنفتی

۱-۶- ضرورت تکیه بودجه به تولید داخلی و مالیات

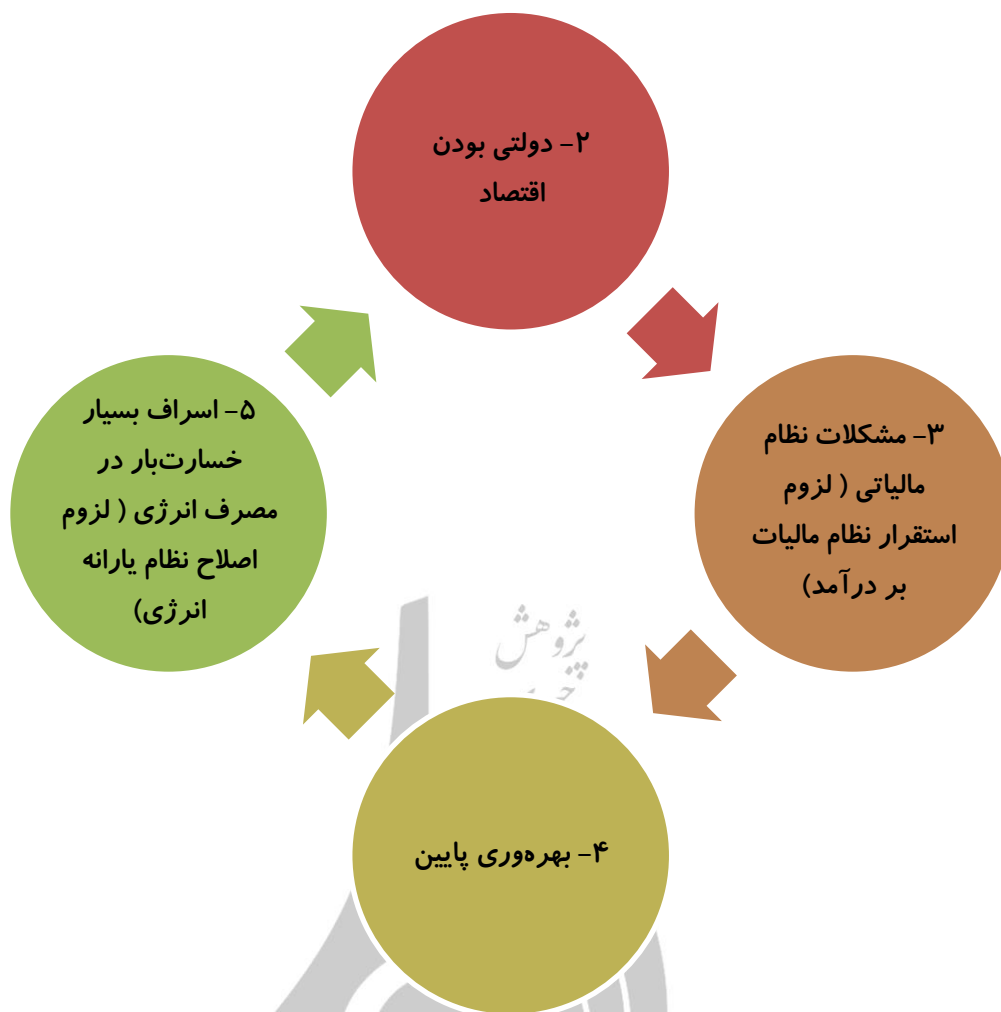
۱-۷- تأکید بر تقویت اقتصاد مستقل:

۱-۷-۱- مبتنی بر تولید انبوه و باکیفیت

۱-۷-۲- مبتنی بر توزیع عدالت محور

۱-۷-۳- مبتنی بر مصرف به اندازه و بی اسراف

۱-۷-۴- مبتنی بر مناسبات مدیریتی خردمندانه

(د) سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، راه‌حلی مناسب (لزوم لحاظ کردن کامل سیاست اقتصاد مقاومتی در قانون بودجه):

- ۱- درون‌زایی اقتصاد کشور
- ۲- مولد شدن و دانش‌بنیان شدن
- ۳- مردمی کردن اقتصاد و تصدیگری نکردن دولت
- ۴- برون‌گرایی با استفاده از ظرفیت‌های موجود

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
۱	اهمیت، ضرورت‌ها و بایدهای اصلاح ساختار بودجه:	الف) اهمیت اصلاح ساختار بودجه: ۱- تأکیدات مکرر رهبر انقلاب در سال‌های متمادی در خصوص لزوم اصلاح ساختار بودجه ۲- تعیین مهلت برای اصلاح ساختار بودجه حداکثر در چهار ماه اول سال ۹۸ ب) مدیریت جهادی و شجاعانه و تلاش همه‌جانبه برای اصلاح ساختار بودجه: ۱- اصلاح ساختار بودجه نیازمند مدیریت شجاعانه، امیدوارانه، جهادی با اشراف میدانی بر مشکلات ۲- ضرورت همکاری مجلس و دولت برای برطرف کردن مشکل ساختاری بودجه ۳- ضرورت تصمیم‌های قاطع و راهگشای شورای عالی هماهنگی اقتصادی در خصوص فرایند بودجه‌ریزی ۴- لزوم تغییر ساختارهای تشکیلاتی و اداری و قوانین کشور مرتبط با اصلاح ساختار بودجه: ۱-۴- لزوم تنظیم و تصویب بودجه و فعالیت‌های اقتصادی بیرون از بودجه بر اساس ساختارهای تغییر یافته ۵- ضرورت منفعل نشدن در برابر دشمن: ۱-۵- ضرورت شرطی نکردن اقتصاد کشور به تصمیم این و آن	« یکی هم مسئله‌ی اصلاحات ساختاری بودجه است که اشاره کردند، بنده هم تأکید میکنم؛ بنا بر این شد، قرار بر این شد که در چهار ماه اول سال ۹۸، مجلس و دولت با همکاری [همدیگر] این مشکل ساختاری بودجه را برطرف کنند، حل کنند؛ دو ماهش گذشته، الان دو ماه بیشتر باقی نیست؛ این یکی از کارهای اساسی و مهمی است که بایستی انجام بگیرد. در زمینه‌ی اصلاح ساختار نظام بانکی هم حرفهای زیادی هست و جایش هم در این مجلس نیست و ما با مسئولین مکرر در این زمینه‌ها صحبت کردیم. به نظر میرسد که میتوانیم در زمینه‌ی اصلاح ساختارها در این برهه کار کنیم. یک مقداری احتیاج دارد به مدیریت شجاعانه؛ یک مقدار مسئولین دولتی با شجاعت در این قضیه وارد بشوند؛ ملاحظه‌ی غیر وظیفه و غیر قانون و غیر مصلحت کشور را نکنند. من اینجا یادداشت کرده‌ام «مدیریت شجاعانه، امیدوارانه، جهادی، با اشراف میدانی بر مشکلات - خیلی از مشکلات را در اتاق اداره و مدیریت و پشت میز نمیشود فهمید، باید رفت در صحنه، در عرصه، تا مشکلات را بتوان لمس کرد- عدم انفعال در برابر دشمن، شرطی نکردن اقتصاد کشور به تصمیم این و آن»؛ یکی از مسائل مهم این است». - ایشان (آیت الله خامنه‌ای) با اشاره به بیماری‌های مزمن اقتصادی از جمله «بهره‌وری پایین»، «اسراف بسیار خسارت‌بار در مصرف انرژی»، «نفتی بودن و دولتی بودن اقتصاد»، «مشکلات نظام مالیاتی» و «ساختار بودجه افزودن»: «دانشگاه‌ها در پرتو علم نافع و ایجاد سازوکار مناسب، به تأمل در راه‌حل‌های این‌گونه مشکلات بپردازند. ایشان با انتقاد از «کاهش بودجه‌های علمی و فرهنگی» در هنگام مواجه شدن دولتها با مشکلات مالی تأکید کردند: لازم است در علوم بنیادی و پایه، سرمایه‌گذاری مستمر و حرکت پیش‌دستانه داشته باشیم و راه دستیابی به حقایق کشف‌نشده در عالم را زمینه‌سازی و طی کنیم». - «ما در نگرش‌هایمان در مسئله‌ی اقتصاد کشور، در رفتارهایمان و در ساختارهای تشکیلاتی و اداریمان، قوانینمان و قواعد موضوعه‌مان، نقشها و سهم‌هایی که هر کدام از دستگاهها دارند، باید تغییراتی بدهیم و بر اساس این سیاستگذاری و این سیاستها، آینده‌ی خودمان را شکل بدهیم. این جزو وظایف حتمی همه‌ی دستگاههای کشور است. بودجه بر اساس این سیاستها بایستی تنظیم و تصویب بشود؛ باید فعالیتهای اقتصادی بیرون از بودجه، بر اساس این سیاستها تنظیم بشود. در این زمینه هم مجلس، هم دولت، هم قوه‌ی قضائیه و طائفه بسیار مهمی دارند، که باید انجام بدهند». - «از جمله‌ی کارهایی که باز همت مضاعف را در زمینه‌ی اقتصاد نشان میداد، افزایش صادرات غیرنفتی است. بودجه‌ی کشور ما متأسفانه از دهه‌ها سال پیش به این طرف، وابسته‌ی به نفت است. این روش را همه‌ی اقتصاددانهای دلسوز رد میکنند؛ این روش در کشور ما عادت شده است. نفت را استخراج کنند، بفروشند، از پول آن کشور را اداره کنند؛ این شیوه‌ی غلطی است. من سالها پیش این را گفتم که یکی از آرزوهای من این است که یک روزی ما بتوانیم کشور را جوری اداره کنیم که حتی اگر لازم بود، یک قطره نفت هم صادر نکنیم و کشور اداره شود. این چیزی است که تا امروز پیش نیامده است. البته کار آسانی هم نیست، کار بسیار مشکلی است. افزایش صادرات غیرنفتی

۱. بیانات در دیدار مسئولان نظام ۱۳۹۸/۰۲/۲۴

۲. دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاه با رهبر انقلاب ۱۳۹۸/۰۳/۰۸

۳. بیانات در دیدار مسئولان اقتصادی و دست‌اندرکاران اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی ۱۳۸۵/۱۱/۳۰

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		۲-۵- شکست تحریم و سیاست فشار حداکثری با قطع وابستگی بودجه به نفت ج) لزوم درمان بیماری های مزمن اقتصادی برای اصلاح ساختار بودجه: ۱- نفتی بودن اقتصاد: ۱-۱- اهمیت بسیار جدا کردن بودجه و اقتصاد کشور از خام‌فروشی نفت و لزوم قطع وابستگی مستقیم بودجه به نفت ۱-۲- جلوگیری از بودجه‌بندی معیوب و نامتوازن به سبب وابستگی به نفت: ۱-۲-۱- رونق تولید با ایجاد توازن و کاهش کسری بودجه کشور ۱-۳- وابستگی به نفت، از عیوب ساختاری و ضعف‌های مدیریتی ۱-۴- غلط بودن اداره کشور بر اساس پول نفت ۱-۵- لزوم افزایش صادرات غیرنفتی ۱-۶- ضرورت تکیه بودجه به تولید داخلی و مالیات ۱-۷- تأکید بر تقویت اقتصاد مستقل: ۱-۷-۱- مبتنی بر تولید انبوه و باکیفیت ۱-۷-۲- مبتنی بر توزیع عدالت‌محور ۱-۷-۳- مبتنی بر مصرف به‌اندازه و بی اسراف ۱-۷-۴- مبتنی بر مناسبات مدیریتی خردمندانه ۲- دولتی بودن اقتصاد ۳- مشکلات نظام مالیاتی (لزوم استقرار نظام مالیات بر درآمد) ۴- بهره‌وری پایین	موجب میشود که ما به این هدف نزدیک شویم؛ و این کار دارد انجام میگردد. سال ۸۹ گام بلندی در این راه برداشته شد^۱. «اقتصاد: اقتصاد یک نقطه‌ی کلیدی تعیین‌کننده است. اقتصاد قوی، نقطه‌ی قوت و عامل مهم سلطه‌ناپذیری و نفوذناپذیری کشور است و اقتصاد ضعیف، نقطه‌ی ضعف و زمینه‌ساز نفوذ و سلطه و دخالت دشمنان است. فقر و غنا در مادیات و معنویات بشر، اثر میگذارد. اقتصاد البته هدف جامعه‌ی اسلامی نیست، اما وسیله‌ای است که بدون آن نمیتوان به هدفها رسید. تأکید بر تقویت اقتصاد مستقل کشور که مبتنی بر تولید انبوه و باکیفیت، و توزیع عدالت‌محور، و مصرف به‌اندازه و بی‌اسراف، و مناسبات مدیریتی خردمندانه است و در سالهای اخیر از سوی اینجانب بارها تکرار و بر آن تأکید شده، به‌خاطر همین تأثیر شگرفی است که اقتصاد میتواند بر زندگی امروز و فردای جامعه بگذارد. انقلاب اسلامی راه نجات از اقتصاد ضعیف و وابسته و فاسد دوران طاغوت را به ما نشان داد، ولی عملکردهای ضعیف، اقتصاد کشور را از بیرون و درون دچار چالش ساخته است. چالش بیرونی تحریم و وسوسه‌های دشمن است که در صورت اصلاح مشکل درونی، کم‌اثر و حتی بی‌اثر خواهد شد. چالش درونی عبارت از عیوب ساختاری و ضعف‌های مدیریتی است. مهم‌ترین عیوب، وابستگی اقتصاد به نفت، دولتی بودن بخشهایی از اقتصاد که در حیطه‌ی وظایف دولت نیست، نگاه به خارج و نه به توان و ظرفیت داخلی، استفاده‌ی اندک از ظرفیت نیروی انسانی کشور، بودجه‌بندی معیوب و نامتوازن، و سرانجام عدم ثبات سیاستهای اجرایی اقتصاد و عدم رعایت اولویتها و وجود هزینه‌های زائد و حتی مسرفانه در بخشهایی از دستگاه‌های حکومتی است. نتیجه‌ی اینها مشکلات زندگی مردم از قبیل بیکاری جوانها، فقر درآمدی در طبقه‌ی ضعیف و امثال آن است. راه‌حل این مشکلات، سیاستهای اقتصاد مقاومتی است که باید برنامه‌های اجرایی برای همه‌ی بخشهای آن تهیه و با قدرت و نشاط کاری و احساس مسئولیت، در دولت‌ها پیگیری و اقدام شود. درون‌زایی اقتصاد کشور، مولد شدن و دانش‌بنیان شدن آن، مردمی کردن اقتصاد و تصدیگری نکردن دولت، برون‌گرایی با استفاده از ظرفیتهایی که قبلاً به آن اشاره شد، بخشهای مهم این راه‌حل‌ها است. بی‌گمان یک مجموعه‌ی جوان و دانا و مؤمن و مسلط بر دانسته‌های اقتصادی در درون دولت خواهند توانست به این مقاصد برسند. دوران پیش‌رو باید میدان فعالیت چنین مجموعه‌ای باشد^۲. «رهبر انقلاب اسلامی، اعضای شورای عالی هماهنگی اقتصادی را به اتخاذ تصمیم‌های قاطع و راه‌گشا درخصوص مسائل اصلی و چالش‌های مهم اقتصاد کشور توصیه‌ی مؤکد کردند و گفتند: برای حل برخی مسائل کلیدی اقتصاد مانند مشکلات نظام بانکی، نقدینگی، اشتغال، تورم و فرایند بودجه‌ریزی باید تصمیم‌های جدی و عملیاتی بگیرد^۳». - حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر ضرورت تغییر نگاه کشور و مسئولان به مقوله نفت خاطر نشان کردند: «بر اساس برنامه توسعه، نفت باید از منبع درآمد و محل

۱. بیانات در حرم مطهر رضوی در آغاز سال ۱۳۹۰/۰۱/۰۱

۲. بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران ۱۳۹۷/۱۱/۲۲

۳. جلسه سران قوا در حضور رهبر انقلاب درباره مسائل اقتصادی کشور ۱۳۹۷/۰۷/۱۹

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		۵- اسراف بسیار خسارت‌بار در مصرف انرژی (لزوم اصلاح نظام یارانه انرژی) د) سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، راه‌حلی مناسب (لزوم لحاظ کردن کامل سیاست اقتصاد مقاومتی در قانون بودجه): ۱- درون‌زایی اقتصاد کشور ۲- مولد شدن و دانش‌بنیان شدن ۳- مردمی کردن اقتصاد و تصدیگری نکردن دولت ۴- برون‌گرایی با استفاده از ظرفیت‌های موجود	تأمین بودجه کشور خارج و به منبعی برای پیشرفت و اقتدار اقتصادی ایران تبدیل شود و مسئولان باید این سیاست صحیح و مدبرانه نظام را، با قوت ادامه دهند^۱. - « یک مسئله‌ی اساسی در مورد اقتصاد کشور این است که باید آنگاه بودجه‌ی کشور به نفت قطع بشود؛ باید به اینجا برسیم. البته این حرفهایی که من امروز به شما عرض میکنم و مکرر گفته‌ایم، در مقام حرف آسان است، در مقام عمل کارهای مشکلی است. خود من دستم سالها در اجرا بوده است؛ بنده میدانم اجرا کار سختی است اما معتقدم این کار سخت را میتوان انجام داد. اجرا کردن سخت‌تر از حرف زدن است؛ اما همین کار سخت را با همت، با اعتماد به این مردم، با اعتماد به این جوانها، با اعتماد به سرمایه‌های داخلی کشور، با اعتماد به خدای متعال که وعده‌ی نصرت داده است، میشود انجام داد. یکی از کارها - که مهم‌ترین کار همین است - [این است که] باید تکیه‌ی بودجه به تولید داخلی باشد، یعنی به درآمدی که مردم تولید میکنند و مالیات میدهند. دو کلمه میخواهم راجع به مالیات عرض بکنم: عزیزان من! مالیات یک فریضه است. ما امروز از ضعفا مالیات میگیریم - از کارمند مالیات میگیریم، از کارگر مالیات میگیریم، از کاسب جزء مالیات میگیریم - اما از فلان کلان‌سرمایه‌دار، فلان درآمد‌دار بی‌حساب‌و‌کتاب مالیات نمیگیریم؛ فرار مالیاتی دارند؛ اینها جرم است؛ فرار مالیاتی جرم است. آن که از دادن مالیات به دولت خودداری میکند و مالیاتی که باید به دولت بدهد - که آن درآمدی که حاصل شده و در اختیار او است، به برکت فضایی است که دولت به‌وجود آورده است و کاری است که دولت دارد میکند، پس باید مالیات را بدهد - نمیدهد، در حقیقت کشور را وابسته میکند به پول مفت نفت، و وقتی کشور به پول نفت وابسته شد، همین مشکلات پیش می‌آید: یک روز تحریم میشود؛ یک روز نفت ارزان میشود؛ یک روز شاخ‌و‌شانه میکشند؛ کشور به این وضع دچار میشود. مسئله‌ی مالیات خیلی مهم است. البته من شنیدم که مسئولین مالیاتی کشور دارند طراچی میکنند، کارهای خوبی دارند انجام میدهند؛ این کارها باید سریع انجام بگیرد؛ باید تحقق پیدا کند؛ از مردم باید کمک خواسته بشود و مردم باید کمک کنند؛ این قلم اول. قلم اول از کارهای مهمی که باید انجام بگیرد، این است که بودجه‌ی کشور، اداره‌ی دولت، به‌وسیله‌ی درآمدهای از درون مردم باشد، یعنی از همین مالیات، که مالیات هم مربوط میشود به تولید و کسب و کار^۲. - «خب، مسئله‌ی هسته‌ای به‌صورت یک گره درآمده؛ این [مسئله [راه‌حلی دارد، [اما] آن راه‌حل‌ها متوقف به تقویت درونی ما است؛ اگر این تقویت درون انجام بگیرد، آن کار آسان خواهد شد. غیر از مسئله‌ی هسته‌ای هم سریال‌های دیگری در انتظار ما است؛ این جور نیست که همه‌ی مسائل ما با غرب، با آمریکا، با صهیونیسم، با گردن کلفت‌های اقتصادی دنیا فقط همین مسئله‌ی هسته‌ای باشد؛ این تنها مسئله‌ی ما نیست؛ دنباله‌اش مسائل گوناگون - حقوق بشر و امثاله و امثاله - [هست]؛ حل همه‌ی این مسائل آسان خواهد شد، نمیگویم به‌خودی‌خود حل خواهد شد؛ نه، تلاش لازم است اما حل آن مسائل آسان خواهد شد. اگر چنانچه ما توانستیم این مسئله‌ی داخلی را حل کنیم. این مسئله‌ی اقتصاد مقاومتی را در قانون برنامه‌ی ششم کاملاً ببینید؛ در قانون بودجه‌ی سال ۹۵ این را به‌طور کامل ببینید. البته سیاستها ابلاغ شده است، دستگاه‌های دولتی کارهای زیادی کردند. کارهایی انجام گرفته است اما نگاه کنید ببینید

۱. بازدید رهبر انقلاب از پژوهشگاه وزارت نفت ۱۳۹۰/۱۲/۲۲

۲. بیانات در دیدار مردم آذربایجان ۱۳۹۳/۱۱/۲۹

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			کجای این جدول ناقص است. بالاخره اگر یک دارویی را تجویز کنند که علاج قطعی فلان بیماری است و این دارو هم مثلاً فرض کنید که پنج جزء دارد، اگر ک جزء از این پنج جزء نبود، این دارو نیست ولو چهار جزء دیگرش باشد؛ باید همگی این اجزاء وجود داشته باشد تا انسان بتواند منتظر شفا و نتیجه باشد. نگاه کنید ببینید کدام قسمت این جدول - به قول فرنگی مآبها این پازل - خالی است و باید پُرش کرد، آن را پیدا کنید. در قانون برنامه، در قانون بودجه‌ی ۹۵ این را کاملاً نگاه کنید^۱. - «حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر لزوم توجه بیش از پیش مسئولان به بودجه‌ی بخش تحقیقات، خاطرنشان کردند: مسئولان - به‌ویژه وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری - باید پیگیر این مسأله در دولت باشند، زیرا امروز تحقیقات، موضوعی تجملاتی نیست، بلکه امری حیاتی است^۲. - «آنچه به نظر من مهم است، نکته‌ای است که بعضی از دوستان هم به آن اشاره کردند. آن نکته، نگاه به علم و تحقیق و ساماندهی وضع علم و تحقیقات در کشور است. این، کار کلانی است که باید حتماً اهتمام جدی نسبت به آن ورزیده شود. بنده هم در این مورد یقیناً مسؤولیت دارم و دنبال خواهم کرد^۳. - «ما در زمینه‌ی دشمنی‌هایی که در بخش اقتصاد با کشور میشود، علاج را در نگاه به توانایی‌های داخلی جستجو کرده‌ایم و یافته‌ایم؛ علاج این است. امکانات داخلی ما خیلی خوب است. همین حالا هم شما ملاحظه میکنید، قبلاً بعضی‌ها پیش‌بینی میکردند که سال ۹۸ چنین و چنان خواهد شد؛ حالا خود مسئولین کشور در مورد سال ۹۸ اشاره میکنند که مثلاً یک مقداری رشد اقتصادی به صورت نسبی افزایش پیدا کرده. البته وضع مردم سخت است، معیشت‌ها دشوار است، اما اگر چنانچه حرکت را، حرکت قوی و منطقی و پیگیر و مجاهدانه انجام بدهند، قطعاً در وضع زندگی مردم و معیشت مردم بمرور و بتدریج اثر خواهد گذاشت. یک نکته‌ی مهم این است که [این] تحریم - که عمدتاً تحریم فروش نفت [است] و این فشار حداکثری هم بیشتر معطوف به مسئله‌ی نفت است - بلاشک یک مشکلی است برای کشور، منتها مشکل کوتاه‌مدت است؛ از این مشکل کوتاه‌مدت یک سود بلندمدت به دست می‌آید و آن، انقطاع از نفت است. چند روز قبل مسئولین دولتی اعلام کردند و گفتند که ما از فلان تاریخ - ظاهراً یک تاریخی را هم ذکر کردند - بودجه را از نفت منقطع میکنیم؛ این بسیار خبر خوبی است، این خیلی دستاورد بزرگی است. خوب ما اگر نفتمان را همین طور مدام بفروشیم و در مقابلش دلار بگیریم و بیاوریم، هیچ وقت به فکر نمی‌افتیم که بودجه‌ی کشور را، مخارج کشور را، هزینه‌های جاری کشور را از نفت جدا کنیم؛ هیچ وقت به فکر این نمی‌افتیم. وقتی جلوی فروش نفت گرفته میشود، وقتی این درآمد مفت از دولت گرفته میشود، آن وقت به فکر می‌افتیم که یک کار اساسی بکنیم. خیلی از کشورها الان رشد اقتصادی‌شان بهتر از ما است، وضع اقتصادی‌شان بهتر از ما است، یک قطره نفت هم، نه دارند و نه می‌فروشند؛ [پس] میشود. امکانات کشور ما از بعضی از آن کشورهایی که اشاره کردم بهتر است، از بعضی‌ها خیلی بهتر است؛ بنابراین میتوانیم. بنابراین این فشاری که از لحاظ تاکتیکی بر ما وارد میشود، از لحاظ راهبردی به نفع ما است، به ما کمک میکند^۴.

۱. بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۴/۰۳/۰۶

۲. دیدار اساتید دانشگاه‌های خراسان رضوی با رهبر انقلاب ۱۳۸۶/۰۲/۲۵

۳. بیانات در دیدار استادان دانشگاه شهید بهشتی ۱۳۸۲/۰۲/۲۲

۴. بیانات در دیدار مجمع عالی فرماندهان سپاه ۱۳۹۸/۰۷/۱۰

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
			- ایشان رونق یافتن تولید را موجب «تحول در بخش‌های مختلف اقتصادی»، «کاهش بیکاری و تورم و فقر»، «افزایش ارزش پول ملی» و حتی «ایجاد توازن و کاهش کسری بودجه‌ی کشور» خواندند و تأکید کردند: «دولت، مجلس و همه‌ی کسانی که توانایی ورود به حیطه‌ی تولید دارند، برای تحقق شعار امسال با وظایف سنگینی روبه‌رو هستند»^۱. - ایشان در مسائل اقتصادی، چند موضوع را دارای اهمیت مضاعف برشمردند و گفتند: «رونق تولید»، «ارزش پول ملی»، «بهبود فضای کسب‌وکار»، «جدا کردن بودجه و اقتصاد کشور از خام‌فروشی نفت»، «تبدیل دخالت دولت در اقتصاد به هدایت و نظارت دولت»، و «بریدن دست مفسدان اقتصادی یعنی اختلاسگران، دزدان، تروریست‌های اقتصادی و قاچاقچیان بی‌رحم از اقتصاد کشور» از جمله مسائل اصلی است که باید مسئولان متفکراً بر روی آنها متمرکز شوند و از حواشی و مسائل فرعی بپرهیزند^۲. - «نکته‌ی دوم در مورد اقتصاد مقاومتی این است که همه‌ی برنامه‌های اقتصادی دولت بایستی در این مجموعه‌ی اقتصاد مقاومتی و در این سیاستها بگنجد؛ حتی برنامه‌ی ششم و برنامه و بودجه‌های سالیانه، همه باید براساس این اقتصاد مقاومتی شکل بگیرد؛ یعنی هیچ‌کدام از اینها در هیچ بخشی، غیرمنطبق با این سیاستها نباشد؛ نه اینکه فقط مخالفت نداشته باشد بلکه کاملاً منطبق با این سیاستها باشد»^۳.

۱. بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۹۸/۰۱/۰۱

۲. حضور و سخنرانی رهبر انقلاب در مراسم سی‌امین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۹۸/۰۳/۱۴

۳. بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت ۱۳۹۴/۰۶/۰۴